

Přijímací řízení a změny ve školské legislativě pro rok 2023

JUDr. Mgr. Eva Janečková

Přijímací řízení

ÚVOD

Rozhodování o přijetí do škol a související aplikace správního řádu je nutnou, ale přitom časově i administrativně náročnou, často kontroverzní, povinností ředitele školy.

Do hry dnes čím dál více vstupují oprávněné či neoprávněné požadavky zákonných zástupců dětí nebo otázky související s inkluzí.

Do procesu často také zasahuje zřizovatel. Jeho zásahy mohou být neoprávněné, přesahující jeho kompetence.

Vzhledem k tomu, že jednotlivé kroky i samotný výsledek přijímacího řízení mohou být napadeny u odvolacího orgánu, popř. soudu, musí být provedeny přesně v souladu s právní úpravou.

Předškolní vzdělávání

Kritéria

Dva druhy kritérií:

1. Zákonná
2. Stanovená ředitelem

Zákonná kritéria

a) Očkování

Mateřská škola může přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro kontraindikaci. Netýká se dětí plnicích povinné předškolní vzdělávání. (§ 50 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.)

Zákonný zástupce tuto povinnost dokládá potvrzením praktického dětského lékaře.

Pro doklad o trvalé kontraindikaci je klíčové materiální hledisko, nikoli hledisko formální. V potvrzení poskytovatele zdravotních služeb proto nemusí být výslovně uvedeno slovní spojení „trvalá kontraindikace“.

Kritéria

b) Spádové obvody + povinná předškolní docházka

Do mateřské školy zřízené obcí nebo svazkem obcí se přednostně přijímají děti, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně třetího roku věku, pokud mají místo trvalého pobytu, v případě cizinců místo pobytu, v příslušném školském obvodu (§ 34 odst. 3 školského zákona).

V kontextu rovného přístupu ke vzdělání Ministerstvo vnitra doporučuje, aby obce stanovovaly školské obvody tak, aby nevznikaly segregované školy.

Kritéria stanovená ředitelem

Zákon neukládá povinnost stanovit kritéria přijímacího řízení, nicméně jsou nezbytná v případě, že mateřská škola nemůže vyhovět všem uchazečům.

Ředitelky a ředitelé mateřských škol by se měli vyvarovat stanovení přímo diskriminačních kritérií. To jsou taková, která mezi dětmi rozlišují na základě chráněných znaků uvedených v antidiskriminačním zákoně - kritérium rasy, etnického původu a národnosti.

Kritéria

Věk

Věk je (spolu s místem trvalého pobytu) druhým přednostním kritériem, které výslovně uvádí školský zákon.

Podle VOP ředitelka či ředitel mateřské školy mohou při přetlaku spádových dětí s právem přednostního přijetí zvýhodnit starší děti na úkor mladších.

Za nevhodné lze označit kritérium minimálního věku dítěte.

Při přetlaku spádových dětí s právem přednostního přijetí lze zvýhodnit starší děti na úkor mladších pouze tehdy, pokud má odmítnuté dítě právo na přednostní přijetí i v jiné mateřské škole.

Zásadně však nelze přijmout starší nespádové dítě na úkor dítěte mladšího spádového s právem na přednostní přijetí.

Kritéria

Zaměstnanost rodičů

Kritérium zaměstnanosti rodičů přehlíží vzdělávací funkci mateřských škol a akcentuje především funkci hlídací služby poskytované rodičům dětí. Děti jsou tak v přístupu ke vzdělávání rozlišovány podle skutečnosti, která nemá na jejich potřebu vzdělávat se přímý vliv.

Sociální situace

Kritérium sociální situace nejčastěji deklaruje, že ředitelka či ředitel mateřské školy přihlédnou při přijímání k sociální potřebnosti dítěte. Zohlednění sociální situace zvýhodněním dítěte je legitimní a důvodné, protože některé složky předškolního vzdělávání jsou pro dítě v nepříznivé sociální situaci potřebnější (např. podíl na zdravém citovém rozvoji, socializace dítěte).

Zdravotní stav

Pokud by k rozlišování docházelo na základě zdravotního postižení, mohlo by se jednat o diskriminaci dle antidiskriminačního zákona. Kritérium zdravotního stavu je kvůli své neurčitosti v zásadě nevhodné. Odmítání nebo znevýhodňování dětí kvůli jejich zdravotnímu postižení je v zásadě diskriminační.

Kritéria

Pořadí přijetí přihlášky

Nevhodné, jelikož odporuje smyslu školského zákona (zákonní zástupci mají povinnost přihlásit dítě k zápisu v období od 2. května do 16. května, nikoliv co nejdříve) a zásadě procesní rovnosti účastníků správního řízení.

Sourozenec v mateřské škole

Vhodné, pokud má odmítnuté dítě právo na přednostní přijetí i v jiné mateřské škole (má více spádových mateřských škol).

Vzdálenost bydliště či místa trvalého pobytu od mateřské školy

Nevhodné, jelikož odporuje smyslu školského zákona (školský zákon používá pouze pojem trvalý pobyt, což je evidenční údaj na rozdíl od pojmu bydliště, za které se považuje místo, na kterém se osoba fakticky zdržuje; pokud jde o trvalý pobyt, je podle školského zákona podstatné jen to, zda se nachází ve spádové oblasti mateřské školy, či mimo ni, nikoliv jeho vzdálenost od mateřské školy; česká právní úprava nestanovuje povinnost mít faktické bydliště na adrese trvalého pobytu a ředitelky a ředitelé nemají ani žádné oprávnění zjišťovat, zda se faktické bydliště odlišuje od místa trvalého pobytu).

Losování

Vhodné, nutné předem stanovit podmínky (kdy, kdo a jak bude losovat).

Základní vzdělávání

„Kritérium“

Spádové obvody

Žák plní povinnou školní docházku v základní škole zřízené obcí nebo svazkem obcí se sídlem ve školském obvodu, v němž má žák místo trvalého pobytu, v případě cizince místo pobytu žáka, pokud zákonný zástupce nezvolí pro žáka jinou než spádovou školu. (§ 36 odst. 5 školského zákona)

Ředitel spádové školy je povinen přednostně přijmout žáky s místem trvalého pobytu v příslušném školském obvodu a žáky umístěné v tomto obvodu ve školském zařízení pro výkon ústavní výchovy, ochranné výchovy nebo ve školském zařízení pro preventivně výchovnou péči, a to do výše povoleného počtu žáků uvedené ve školském rejstříku. (§ 36 odst. 7 školského zákona)

Kritéria

Zákon neukládá povinnost stanovit kritéria přijímacího řízení, nicméně jsou nezbytná v případě, že základní škola nemůže vyhovět všem uchazečům, pokud jde o nespádové děti.

Ředitelky a ředitelé škol by se měli vyvarovat stanovení přímo diskriminačních kritérií. To jsou taková, která mezi dětmi rozlišují na základě chráněných znaků uvedených v antidiskriminačním zákoně - kritérium rasy, etnického původu a národnosti.

Kritéria

Věk

Věk je (spolu s místem trvalého pobytu) druhým přednostním kritériem, které výslovně uvádí školský zákon.

Povinná školní docházka začíná počátkem školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, pokud mu není povolen odklad.

Věk je možné zvolit jako kritérium u nespádových dětí – časté například kritérium „odkladové děti“

Kritéria

Pořadí přijetí přihlášky

Nevhodné, jelikož odporuje smyslu školského zákona (zákonní zástupci mají povinnost přihlásit dítě k zápisu v období od 1. dubna do 30. dubna kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku, nikoliv co nejdříve) a zásadě procesní rovnosti účastníků správního řízení.

Sourozenec ve škole

Vhodné kritérium.

Vzdálenost bydliště či místa trvalého pobytu od školy

Nevhodné, jelikož odporuje smyslu školského zákona (školský zákon používá pouze pojem trvalý pobyt, což je evidenční údaj na rozdíl od pojmu bydliště, za které se považuje místo, na kterém se osoba fakticky zdržuje; pokud jde o trvalý pobyt, je podle školského zákona podstatné jen to, zda se nachází ve spádové oblasti mateřské školy, či mimo ni, nikoliv jeho vzdálenost od mateřské školy; česká právní úprava nestanovuje povinnost mít faktické bydliště na adrese trvalého pobytu a ředitelky a ředitelé nemají ani žádné oprávnění zjišťovat, zda se faktické bydliště odlišuje od místa trvalého pobytu).

Losování

Vhodné, nutné předem stanovit podmínky (kdy, kdo a jak bude losovat).

Odklad povinné školní docházky

Není-li dítě tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé a požádá-li o to písemně zákonný zástupce dítěte v době zápisu dítěte k povinné školní docházce, odloží ředitel školy začátek povinné školní docházky o jeden školní rok, pokud je žádost doložena doporučujícím posouzením příslušného školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa. Začátek povinné školní docházky lze odložit nejdéle do zahájení školního roku, v němž dítě dovrší osmý rok věku. (§ 37 odst. 1 školského zákona)

O odkladu povinné školní docházky rozhoduje po splnění zákonem stanovených podmínek **ředitel školy**. Rozhodnutí o odkladu povinné školní docházky je v případě ředitelů škol zřizovaných státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí **samostatným správním rozhodnutím** ve smyslu § 165 odst. 2 písm. c).

Ustanovení § 37 odst. 1 **nestanoví**, že o odkladu povinné školní docházky může rozhodnout pouze ředitel školy, kam byl žák pravomocně přijat pro následující školní rok do prvního ročníku základního vzdělávání.

Odklad povinné školní docházky

- 1) Zákonný zástupce se dostaví k zápisu k povinné školní docházce, avšak nepodá žádost k základnímu vzdělávání, ale žádost o odklad povinné školní docházky včetně zákonem stanovených příloh.
- 2) Zákonný zástupce se dostaví k zápisu k povinné školní docházce, podá žádost o přijetí k základnímu vzdělávání a zároveň předloží žádost o odklad povinné školní docházky včetně zákonem stanovených příloh.
- 3) Zákonný zástupce se dostaví k zápisu k povinné školní docházce, podá žádost o přijetí k základnímu vzdělávání a později požádá o odklad povinné školní docházky.

Předčasné zahájení povinné školní docházky

Dítě, které dosáhne šestého roku věku v době od září do konce června příslušného školního roku, může být přijato k plnění povinné školní docházky již v tomto školním roce, je-li přiměřeně tělesně i duševně vyspělé a požádá-li o to jeho zákonný zástupce.

Podmínkou přijetí dítěte narozeného v období od září do konce prosince k plnění povinné školní docházky podle věty druhé je také doporučující vyjádření školského poradenského zařízení, podmínkou přijetí dítěte narozeného od ledna do konce června doporučující vyjádření školského poradenského zařízení a odborného lékaře, která k žádosti přiloží zákonný zástupce.

Pokud v době zápisu nemá zákonný zástupce k dispozici vyjádření školského poradenského zařízení nebo odborného lékaře, je vhodné správní řízení přerušit a toto vyjádření doložit dodatečně ve lhůtě určené ředitelem školy pro odstranění nedostatků podání.

Správní řízení

Podání žádosti o přijetí

Vzhledem k tomu, že žádostí o přijetí dítěte ke vzdělávání se zahajuje správní řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, je nutné respektovat § 37 tohoto právního předpisu, podle kterého lze žádost o přijetí ke vzdělávání učinit písemně nebo ústně do protokolu anebo v elektronické podobě.

Žádost mohou zákonní zástupci doručit následujícími způsoby:

- do datové schránky školy,
- e-mailem s elektronickým podpisem zákonného zástupce,
- poštou (rozhodující je datum podání na poštu),
- osobním podáním ve škole.

Nelze tedy omezit zápisy pouze na online podobu a umožnit podání žádosti o přijetí pouze na elektronickou formu nebo konkrétní formulář vydaný školou.

Zahájení správního řízení

Zahájení řízení na žádost

Většina správních řízení při činnosti školy je zahajována na žádost.

Žádost je podáním, musí proto obsahovat náležitosti podle § 37 správního řádu:

- z podání musí být patrné, kdo je činí – ten, kdo žádost podává, musí být jednoznačně identifikován. Fyzická osoba uvede v podání jméno, příjmení, datum narození a místo trvalého pobytu, popřípadě jinou adresu pro doručování,
- podání musí obsahovat označení správního orgánu, jemuž je určeno – správním orgánem je právnická osoba vykonávající činnost školy nebo školského zařízení, nikoli ředitel školy,
- další náležitosti, které stanoví zákon – školský zákon uvádí u některých řízení i doložení některých skutečností, např. k žádosti o přijetí ke školnímu vzdělávání má být doloženo potvrzení lékaře, že se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním v souladu s § 50 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- podpis osoby, která podání činí.

Zahájení správního řízení

Další náležitosti stanoví § 45 odst. 1 správního řádu. Z podání musí být patrné:

- co žadatel žádá nebo čeho se domáhá,
- označení dalších známých účastníků.

Příklad podání – žádost o přijetí

ŽÁDOST O PŘIJETÍ KE VZDĚLÁVÁNÍ

Správní orgán:

Škola XXX,

adresa XXX,

IČ XXX

Zastoupená

Podání musí obsahovat označení správního orgánu, jemuž je určeno.

Příklad podání – žádost o přijetí

Účastník řízení:

Jméno příjmení dítěte XXX

Datum narození XXX

Místo trvalého pobytu XXX

Z podání musí být patrné, kdo je činí.

V praxi škol a školských zařízení často dochází k chybné identifikaci účastníka řízení. V zahájení řízení, ale i v dalších úkonech, zejména v rozhodnutí, bývá jako účastník řízení označen zákonný zástupce. Účastníkem řízení ale obvykle bývá dítě/žák/student, které je zastoupeno zákonným zástupcem.

Příklad podání – žádost o přijetí

Zastoupený zákonným zástupcem

Jméno příjmení XXX

Datum narození XXX

Místo trvalého pobytu XXX

Adresa pro doručování XXX *(v případě, že je jiná od místa trvalého pobytu.)*

Datová schránka XXX

Další kontaktní údaje (nepovinné) XXX

Příklad podání – žádost o přijetí

I v případě správního řízení je nutné zohledňovat Obecné nařízení o ochraně osobních údajů (GDPR).

V tomto případě je zpracování osobních údajů založeno na čl. 6 odst. 1 písm. c) Obecného nařízení - zpracování je nezbytné pro splnění právní povinnosti, která se na správce vztahuje.

To však neznamená, že je možné zpracovávat jakékoli osobní údaje bez dalšího. Je třeba řídit se mimo jiné i zásadou tzv. minimalizace údajů. Pokud bude škola vydávat formulář žádosti o přijetí, musí osobní údaje v ní obsažené odpovídat účelu zpracování, tedy nesmí obsahovat nadbytečné údaje.

Příklad podání – žádost o přijetí

Žádám o přijetí svého dítěte XXX, datum nar. XXX, trvalým pobytem XXX, ke vzdělávání v XXX škole XXX, a to od XXXX.

Z podání musí být zřejmé, čeho se žadatel domáhá.

Příklad podání – žádost o přijetí

Pokud bude škola vydávat vlastní formulář, nemělo by podání trpět žádnými vadami. Pokud však bude účastník řízení formulovat podání sám, může se stát, že podání nebude bezchybné.

Nemá-li žádost předepsané náležitosti nebo trpí-li jinými vadami, pomůže správní orgán žadateli nedostatky odstranit na místě nebo jej vyzve k jejich odstranění, poskytne mu k tomu přiměřenou lhůtu a poučí jej o následcích neodstranění nedostatků v této lhůtě; současně může řízení přerušit.

Příklad podání – žádost o přijetí

Ve výzvě správní orgán uvede:

- a) jaký nedostatek je vytýkán – např. účastník řízení není jednoznačně identifikován, chybí uvedení data narození a místa trvalého pobytu,
- b) jak nedostatek odstranit – např. doplnění chybějících údajů
- c) lhůtu pro odstranění nedostatku – např. ve lhůtě do 15 dnů od doručení výzvy.

Dobrá víra ředitele školy

Dobrá víra ředitele školy: kdy je v dobré víře?

„Pokud se ředitelka školy dozví před vydáním rozhodnutí, že druhý rodič o podání přihlášky vůbec nevěděl, není již v dobré víře a zákonná domněnka souhlasu druhého rodiče se neuplatní. Dobrou víru přitom nelze dovodit jen z toho, že chybí doklad prokazující odlišnou vůli druhého rodiče.

Ředitelka školy si nemůže osobovat pravomoc soudu rozhodnout o sporu mezi rodiči, a proto v takovém případě musí řízení přerušit a rodiče žáka odkázat na soud. Pokud tak neučiní a vydá rozhodnutí o přijetí žáka, postupuje v rozporu s právními předpisy. Takto vydané rozhodnutí o přijetí je nezákonné. K tomuto bodu bych dodala, že lze akceptovat následné zhojení nesouhlasu. Pokud druhý rodič poté, co se o podání přihlášky dozví, s tím dodatečně projeví souhlas, ředitelka školy patrně nebude postupovat nezákonně, když vydá rozhodnutí o přijetí žáka“.

Dobrá víra ředitele školy

Dobrá víra ředitele školy: kdy je v dobré víře?

*„Pokud se ředitel před vydáním rozhodnutí o přijetí dozví, že druhý rodič dítěte o podání přihlášky vůbec nevěděl, není již v dobré víře, že první rodič jedná se souhlasem druhého rodiče. V tomto případě může rozhodnutí o přijetí vydat pouze v případě, kdy s tím druhý rodič souhlasí. **Ředitel tedy musí stanovisko druhého rodiče zjišťovat.** Souhlas přitom nelze dovozovat pouze z toho, že druhý rodič neprojevil výslovný nesouhlas (tedy např. váhá, sděluje, že mu jde především o dohodu s prvním rodičem nebo že se o celé věci musí ještě poradit s advokátem). Pokud druhý rodič neprojeví souhlas, ředitel musí řízení o přijetí přerušit a rodiče odkázat na soud.“*

Poučení účastníka řízení

Účastníkům je třeba umožnit vyjádřit se k podkladům rozhodnutí (§ 36 odst. 3 správního řádu). Podstatou tohoto postupu je informovat žadatele, že je ukončeno shromažďování podkladů rozhodnutí a že se k nim může vyjádřit.

Jde o úkon ze strany školy směrem k účastníkovi řízení. Je na škole, jakým konkrétním způsobem toto právo naplní.

Rozhodnutí

Škola shromáždí všechny podklady nutné pro rozhodnutí o přijetí včetně případných vyjádření účastníků řízení (§ 36 odst. 3 správního řádu).

Podle § 68 odst. 1 správního řádu rozhodnutí obsahuje:

1. výrokovou část

Výroková část může obsahovat jeden nebo více výroků. Výrok sám musí být jednoznačný, nezpochybnitelný, srozumitelný a nezaměnitelný.

2. odůvodnění

V odůvodnění mají být uvedeny důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.

3. poučení účastníků

Poučení musí být v rozhodnutí uvedeno za všech okolností, tedy i v případě, že je všem účastníkům řízení vyhověno.

Rozhodnutí

Formální náležitosti:

- označení „ROZHODNUTÍ“,
- označení správního orgánu,
- číslo jednací,
- datum vyhotovení,
- otisk úředního razítka,
- jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby.

Rozhodnutí

Výroková část:

- řešení otázky, která je předmětem řízení,
- používat terminologii školského zákona,
- ustanovení, podle kterých bylo rozhodováno,
- označení účastníků,
- lhůta ke splnění ukládané povinnosti,
- výrok o vyloučení odkladného účinku odvolání.

Rozhodnutí

Odůvodnění:

- důvody výroku rozhodnutí,
- podklady pro jeho vydání,
- úvahy, kterými se správní orgán řídil při hodnocení podkladů, výklad předpisů,
- informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s námitkami a vyjádřením účastníků.

Rozhodnutí

Poučení:

- možnost odvolání,
- lhůta pro odvolání – 15 dnů (výjimka: § 60e odst. 3 školského zákona – 3 pracovní dny),
- který správní orgán rozhodne o odvolání,
- u koho se odvolání podává (ředitel školy nebo školského zařízení).

Lhůta pro vydání rozhodnutí

Bezodkladně.

Do 30 dnů.

Do 60 dnů (jestliže je zapotřebí nařídit ústní jednání nebo místní šetření, je-li třeba někoho předvolat, někoho nechat předvést nebo doručovat veřejnou vyhláškou osobám, jimž se prokazatelně nedaří doručovat, nebo jde-li o zvlášť složitý případ).

Každý účastník správního řízení má k dispozici prostředky ochrany proti nečinnosti správního orgánu

- žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti dle § 80 správního řádu,
- žaloby na ochranu proti nečinnosti podle § 79 a násl. soudního řádu správního.

Zvláštní zápis

Vyhlášení zvláštního zápisu

Ředitel školy **není povinen vyhlásit zvláštní zápis** – může zvolit variantu jednotného termínu zápisu, nebo variantu zvláštního zápisu v pozdějším termínu (v této variantě tedy proběhnou dva zápisy). O volbě, zda uskutečnit jednotný, nebo navíc i zvláštní zápis, bude rozhodovat ředitel školy v dohodě se zřizovatelem.

Pokud se ředitel školy rozhodne pro variantu se zvláštním zápisem, stanoví termín a místo zvláštního zápisu po dohodě se zřizovatelem; termín stanoví kdykoli v rozmezí od 1. 6. do 15. 7. 2023 (tzn. neprobíhá celý měsíc a půl).

Vyhlášení zvláštního zápisu

Ředitel školy stanoví termín a místo konání zvláštního zápisu nejpozději spolu s oznámením o konání zápisu podle školského zákona způsobem v místě obvyklým. Na zvláštní zápis se vztahují pravidla pro zápis dle školského zákona, s výjimkou termínu konání.

V době konání zvláštního zápisu nemusí být nutně rozhodnuto o všech žádostech z běžného zápisu (např. kvůli podaným odvoláním).

Vyhlášení zvláštního zápisu

Tento zvláštní zápis je určen pouze dětem,

- kterým byla poskytnuta dočasná ochrana v souvislosti s válkou na Ukrajině. Prokazuje se vízovým štítkem nebo záznamem o udělení dočasné ochrany,
- kterým bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území ČR, který se automaticky ze zákona považuje za vízum pro cizince s dočasnou ochranou. Prokazuje se uděleným vízovým štítkem nebo razítkem v cestovním pasu.

Změny ve školské legislativě pro rok 2023

Novela vyhlášky, kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv

Novela nabyla účinnosti dne 1. července 2022.

Vyhláška č. 150/2022 Sb., kterou se mění vyhláška č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů a výročních zpráv, ve znění pozdějších předpisů.

Ředitelů základních, středních a vyšších odborných škol se v této souvislosti týká § 7 vyhlášky, který upravuje obsah výročních zpráv. Pro školy se zrušily některé dosud povinné body a některá témata byla naopak přidána.

Mateřské školy výroční zprávu nemají povinnost zpracovávat.

dlouhodobých záměrů a výročních zpráv

a) základní údaje o škole, jimiž jsou název, sídlo, charakteristika školy, zřizovatel školy, údaje o vedení školy, adresa pro dálkový přístup, údaje o školské radě,

b) přehled oborů vzdělání, které škola vyučuje v souladu se zápisem ve školském rejstříku,

c) rámcový popis personálního zabezpečení činnosti školy,

d) údaje o přijímacím řízení nebo o zápisu k povinné školní docházce a následném přijetí do školy,

e) údaje o výsledcích vzdělávání žáků podle cílů stanovených vzdělávacími programy a podle poskytovaného stupně vzdělání včetně výsledků závěrečných zkoušek, maturitních zkoušek a absolutorí,

a) základní údaje o škole, jimiž jsou název, sídlo, charakteristika školy, zřizovatel školy, údaje o vedení školy, adresa pro dálkový přístup, údaje o školské radě,

b) přehled oborů vzdělání, které škola vyučuje v souladu se zápisem ve školském rejstříku,

c) rámcový popis personálního zabezpečení činnosti školy,

d) údaje o přijímacím řízení nebo o zápisu k povinné školní docházce a následném přijetí do školy,

e) **stručné vyhodnocení naplňování cílů školního vzdělávacího programu,**

f) údaje o výsledcích vzdělávání žáků podle cílů stanovených vzdělávacími programy a podle poskytovaného stupně vzdělání včetně výsledků závěrečných zkoušek, maturitních zkoušek a absolutorí,

dlouhodobých záměrů a výročních zpráv

- f) údaje o prevenci sociálně patologických jevů,
- g) údaje o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků,
- i) údaje o výsledcích inspekční činnosti provedené Českou školní inspekcí,
- j) základní údaje o hospodaření školy,
- k) údaje o zapojení školy do mezinárodních programů,
- ~~l) údaje o zapojení školy do dalšího vzdělávání v rámci celoživotního učení,~~
- ~~m) údaje o předložených a školou realizovaných projektech financovaných z cizích zdrojů,~~
- ~~n) údaje o spolupráci s odborovými organizacemi, organizacemi zaměstnavatelů a dalšími partnery při plnění úkolů ve vzdělávání.~~

g) údaje o prevenci sociálně patologických jevů, rizikového chování a zajištění podpory dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami, nadaných, mimořádně nadaných a s nárokem na poskytování jazykové přípravy,

h) údaje o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků a odborného rozvoje nepedagogických pracovníků,

i) údaje o aktivitách a prezentaci školy na veřejnosti,

j) údaje o výsledcích inspekční činnosti provedené Českou školní inspekcí a

k) základní údaje o hospodaření školy.

Novela zákona o pedagogických pracovnících

Vláda předložila sněmovně návrh zákona 25. 8. 2022.

Text novely je ve druhém čtení.

Návrh přináší šest hlavních opatření:

- A. Uznání odborné kvalifikace učitele 2. stupně základní školy a střední školy. resp. umožnění uznání splnění předpokladu kvalifikace ze strany školy po dobu 3 let po nástupu do profese.
- B. Výrazné omezení okruhu programů dalšího vzdělávání, kterým MŠMT uděluje akreditaci.
- C. Ukotvení nové pozice „provázejícího učitele“, který vede praxe studentů učitelství v regionálním školství.
- D. Zakotvení adaptačního období začínajících učitelů a pozice „uvádějícího učitele“, který poskytuje novému kolegovi po dobu adaptačního období podporu.
- E. Ukotvení pozice „školského logopeda.“
- F. Fixování průměrného platu pedagogických pracovníků k průměrné mzdě v národním hospodářství.

Novela zákona o pedagogických pracovnících

A. Uznání odborné kvalifikace učitele 2. stupně základní školy a střední školy. resp. umožnění uznání splnění předpokladu kvalifikace ze strany školy po dobu 3 let po nástupu do profese

Tento stav umožňuje § 22 odst. 7 zákona 563/2004 Sb., který dovoluje škole nebo školskému zařízení „zajišťovat výchovu a vzdělávání po nezbytnou dobu a v nezbytném rozsahu pedagogickým pracovníkem, který nesplňuje předpoklad odborné kvalifikace, pokud prokazatelně nemůže tyto činnosti zajistit pedagogickým pracovníkem s odbornou kvalifikací.“

České školství proto přichází o potenciál talentovaných uchazečů, pro které je bariéra pro vstup do profese ve stávající právní úpravě příliš velká.

V případě zaměstnání těchto pracovníků bude zvýšena jistota jejich pracovního postavení, a tak snížena bariéra pro vstup talentovaných uchazečů do profese a zároveň budou tyto osoby motivovány si v požadované době doplnit požadovanou kvalifikaci, neboť uznání splnění předpokladu odborné kvalifikace je možné pouze na dobu tří let a tento postup není možné u dané fyzické osoby opakovat.

Novela zákona o pedagogických pracovnících

B. Výrazné omezení okruhu programů dalšího vzdělávání, kterým MŠMT uděluje akreditaci

Zákon č. 563/2004 Sb. upravuje také systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Stanoví pedagogickým pracovníkům povinnost dalšího vzdělávání, kterým si obnovují, udržují a prohlubují kvalifikaci, a dále možnost účasti na dalším vzdělávání, kterým si svoji odbornou kvalifikaci zvyšují.

Agendu akreditace zajišťuje akreditační komise pro DVPP složená z 25 odborníků na nízký úvazek a 3 služební místa. V objemu 8-9 tisíc akreditací ročně tyto kapacity neumožňují smysluplné sledování a garanci kvality akreditovaných kurzů.

- Výrazné snížení množství vzdělávacích programů.
- Zkvalitnění klíčových vzdělávacích programů.
- Efektivní kontrola ze strany MŠMT.

Novela zákona o pedagogických pracovnících

C. Ukotvení nové pozice „provázejícího učitele“, který vede praxe studentů učitelství v regionálním školství

Provázející učitelé, kteří praxe vedou neprocházejí žádným vstupním vzděláváním, nemají žádnou systematickou podporu ze strany školy, potažmo fakulty připravující učitele, respektive, pokud ji mají, tak nahodile na některých pracovištích.

- zvýší její prestiž a dojde k navázání konkrétní podpory pro zajištění reflexe praxí provázejícími učiteli,
- zlepšení postavení provázejících učitelů,
- provázející učitelé získají adekvátní finanční podmínky pro kvalitní reflexi praxí a
- paralelně budou absolvovat průběžné vzdělání realizované fakultami připravujícími učitele a
- budou na svou činnost získávat zpětnou vazbu ze strany vysokoškolských vzdělavatelů.

Novela zákona o pedagogických pracovnících

D. Zakotvení adaptačního období začínajících učitelů a pozice „uvádějícího učitele“, který poskytuje novému kolegovi po dobu adaptačního období podporu.

Dojde k zakotvení institutu adaptačního období a pozice uvádějícího učitele, a následnému poskytování konkrétní a cílené finanční podpory školám, což ve spojení s metodickou podporou ze strany MŠMT povede k zajištění intenzivnější adaptace začínajících učitelů, tím k lepšímu rozvoji jejich kompetencí a zároveň ke snížení jejich odchodovosti.

Adaptační období učitele je období od vzniku prvního pracovního poměru do skončení 2 let trvání pracovního poměru k právnické osobě vykonávající činnost školy.

Novela zákona o pedagogických pracovnících

E. Ukotvení pozice „školského logopeda“

Roste počet žáků s narušenou komunikační schopností. Jedná se dokonce o jeden z nejčastěji zmiňovaných problémů při vstupu dítěte do vzdělávacího procesu. Tyto obtíže pak ohrožují a narušují školní úspěšnost žáků a následně jejich další profesní vzdělávání a uplatnění na trhu práce.

Dojde k zařazení školských logopedů mezi pedagogické pracovníky, čímž dojde k ukotvení současné specializované činnosti speciálních pedagogů v oblasti školské logopedie na úrovni samostatné pedagogické profese, včetně stanovení požadavku na příslušné kvalifikační studium.

Novela zákona o pedagogických pracovnících

F. Fixování průměrného platu pedagogických pracovníků k průměrné mzdě v národním hospodářství

Jedním z faktorů, které jsou způsobilé ovlivnit to, jací pracovníci budou do školství přicházet, je odpovídající finanční ohodnocení těchto činností a s tím související prestiž těchto profesí. Jednou z vládních priorit v oblasti vzdělávání je podpora škol a pedagogických pracovníků, a to především garancí kvalitního platového ohodnocení pedagogických pracovníků, na úrovni 130 % průměrné hrubé měsíční mzdy. Důraz je kladen na udržení 20% podílu nadtarifních složek platu a jejich efektivní využívání.

§ 161c školského zákona bude rozšířen o ustanovení definující minimální úroveň rozpočtovaného průměrného platu pedagogických pracovníků.

Novela školského zákona

Cílem nové právní úpravy je ukotvení asistenta pedagoga jako standardní pedagogické pozice v segmentu základního vzdělávání a zájmového vzdělávání (ve školních družinách), sjednocení a zlepšení pracovních podmínek asistentů pedagoga a snížení administrativní zátěže na straně škol, školních družin i školských poradenských zařízení.

Zavedením maximálního počtu hodin přímé pedagogické činnosti financovaných ze státního rozpočtu pro asistenty pedagoga tedy dojde k celkovému zvýšení kvality poskytovaného vzdělávání a dále bude podpořeno inkluzivní prostředí škol.

Novela zákoníku práce

Evropská směrnice EU 2019/1152 o transparentních a předvídatelných pracovních podmínkách

- Navazuje na směrnici 91/533/EHS o povinnosti informovat zaměstnance o podmínkách pracovní smlouvy nebo pracovního poměru

Směrnice ze dne 20.6.2019 s povinností ji transformovat do právního řádu do 1.8.2022

- V ČR zatím teprve ve formě vládního návrhu
- > Přímá účinnost

Novela zákoníku práce

Zvýšení úrovně transparentnosti a předvídatelnosti pracovních podmínek v oblasti

- Informovanosti zaměstnanců,
- Zajištění minimálních standardů pro pracovní podmínky.

Snaha dosáhnout odklonu od atypických forem zaměstnávání (např. DPP/DPČ) ke standardním formám pracovního poměru.

Novela zákoníku práce

Novela počítá s dělenou účinností. Platnost bude záviset na legislativním procesu.

Znamená to tedy, že jednotlivá ustanovení novely budou nabývat účinnosti postupně a zaměstnavatelé budou muset být pozorní a sledovat, jaké nové povinnosti jim postupně vznikají.

Novela zákoníku práce

Navrhované změny velmi podstatně změní práci na DPP i na DPČ.

Budou pro zaměstnavatele znamenat velké zvýšení administrativní zátěže.

Lze předpokládat, že v praxi se bude celkové množství dohod snižovat.

Změny se dotknou:

- Rozvržení pracovní doby
- Překážek na straně zaměstnance
- Práva na dovolenou
- Odměňování
- Práva žádat o zaměstnání v pracovním poměru
- Práv na odůvodnění výpovědi

Novela zákoníku práce

Další novinky

Požadavky na informace o pracovněprávním vztahu pro zaměstnance

Dojde ke změnám také v oblasti informování zaměstnance o obsahu pracovního poměru. Novela rozšiřuje okruh údajů, které musí zaměstnavatel zaměstnanci poskytnout.

Lhůta pro splnění informační povinnosti má být výrazně zkrácena, a to na sedm dní.

Změny v doručování

Pro uzavření pracovní smlouvy, dodatku nebo dohody o skončení pracovního poměru bude stačit prostý elektronický podpis a doručení na e-mailovou adresu zaměstnance.

Přísnější pravidla pro doručování a požadavek vyšší úrovně elektronického podpisu zůstane pouze pro jednostranné skončovací dokumenty, odvolání z a vzdání se vedoucího místa, mzdový výměr a záznam o porušení režimu dočasně práce neschopného pojištěnce.

Novela zákoníku práce

Změny v případě práce na dálku

Ta bude možná po písemné dohodě zaměstnance a zaměstnavatele.

Zaměstnavatelům vznikne povinnost zajistit bezpečnost a ochranu zdraví při práci včetně její kontroly.

Zaměstnanci budou mít nárok na proplacení náhrady nákladů v podobě paušální částky ve výši 2,80 Kč za započatou hodinu práce.

O práci na dálku budou zaměstnanci moci zaměstnavatele požádat.

Případné zamítnutí jim bude zaměstnavatel muset odůvodnit.

Nově také bude platit, že pokud zaměstnanci, kteří se řadí do vybraných skupin (těhotné ženy, pečující o dítě do 9 let a o osoby závislé na péči) požádají o práci na dálku a zaměstnavatel jim to neumožní, musí tento krok písemně zdůvodnit.

Žádost o rodičovskou dovolenou

Úpravy se týkají také žádosti o rodičovskou dovolenou. Ta musí být písemně podána alespoň 30 dní před nástupem na rodičovskou dovolenou a musí vymezovat dobu jejího trvání.

Děkuji za pozornost.

JUDr. Mgr. Eva Janečková
eva.janeckova@sms-sluzby.cz

Těším se na setkávání v rámci nového
projektu SMS seminář.